

[Thorkil Kristensen.]

har i det private erhvervsliv. Dette har været rigtigt. Det er vel stadig rigtigt for en del af de højere tjenestemænds vedkommende, men det er ikke længere rigtigt for de store lønningsklasser i staten, som svarer til faglærte og ufaglærte arbejdere i det private erhvervsliv.

Men der er også andre spørgsmål, der skal afklares, før vi er modne til at tage stilling til et spørgsmål af så stor rækkevidde som det, der her foreligger. Det ærede medlem hr. Bundvad sagde i går, at folkepensionen ville måske være den største nydannelse i vor socialpolitik i den sidste menneskealder, eller i hvert fald var det et lignende udtryk, han brugte. Og det er rigtigt. Jeg vil tro, at det principielt er en større ændring end socialreformen af 1933, som jo trods alt mere var en kodifikation, end det var en stor revolution. Når jeg siger, at dette er en stor principiel ændring, er det, fordi det er en meget vidtgående beslutning, hvis staten nu går over til principielt at tage et medansvar, måske efterhånden voksende til et fuldt ansvar, for hele befolkningens aldersforsørgelse.

Inden vi derfor tager stilling til dette, bør vi se på vor socialpolitik i almindelighed og se på, hvor vi egentlig er henne med retningslinierne. Det er jo længe siden, der har været en principiel socialpolitisk debat i det høje ting. Jeg kunne have lyst til at sige, at man kun kan skelne imellem, hvad jeg ville kalde generel socialpolitik og speciel socialpolitik. Det er generel socialpolitik, når det offentlige giver støtte efter generelle synspunkter til fordel for store, generelt fastsatte samfundsklasser. Dette lovforslag er et udpræget, typisk eksempel på generel socialpolitik. Det samme gælder boligstøtten, som vi nu dog endelig er begyndt at afvikle, den var jo også generelt formuleret; principielt kunne egentlig hele befolkningen komme ind under den, og vi ved allesammen, at også folk, der er velstillede, har nydt godt af denne lovgivning.

Vor socialpolitik begyndte jo med, at de rige skulle hjælpe de fattige, og det var der god grund til; men i de generelt formulerede afsnit af vor socialpolitik er det efterhånden gået i retning af, ikke længere at de rige hjælper de fattige, men at alle skal hjælpe alle. Det gør man ved boligstøtten, og det

vil man også gøre ved folkepensionen. Derfor er det jo, at skatterne bliver så høje, derfor er det, man kommer til at give hjælp til en del, som ikke behøver det; og socialpolitikken mister dog sin mening, hvis de, der skal betale, gennemgående er de samme som dem, der skal have.

Derfor tror jeg for min del, at vi i stigende grad skal samle vor opmærksomhed om det, jeg vil kalde den specialiserede socialpolitik. Hvad mener jeg med det? Dermed mener jeg, at man skal sætte ind på at hjælpe — og hjælpe sådan, at det virkelig duer noget — på de specielle punkter, hvor der virkelig er trang til det. Jeg tror, vi alle har grund til at have en dårlig samvittighed i anledning af den måde, hvorpå vi har behandlet de sindssyge her i landet; sindssygehospitalet er jo langt fra i den stand, de burde være i, og det samme gælder på visse andre punkter. Man kunne nævne de åndssvage, man kunne mere generelt sige de evnesvage, og også for enkerens vedkommende gælder det, at her trænger vi til at gøre mere — det er der jo forresten også forslag fremme om. Jeg kunne have lyst til mere almindeligt at sige, at der kan sættes ind socialpolitisk til fordel for dem, der har svært ved at følge med i nutidens tempo; det gælder de evnesvage; det gælder dem, der er blevet alene, som har mistet deres forsørger, og som måske står med en flok børn, de skal klare det for.

Vor tid er på mange måder en rig tid, men det er også en hård tid for dem, der har svært ved at følge med i det hastige tempo, som nutidens produktionsformer kræver. Her er der brug for en menneskelig indstilling. For et rimeligt beløb kan man gøre meget til gavn for mennesker, hvis man sætter ind på de punkter, hvor der virkelig er trang. Men hvis man nu generelt skal til at overtage statens ansvar for alderdommen for mange mennesker, som ikke behøver det, ja, så gør pengene mindre nytte, end hvis de bliver sat ind på de rigtige punkter. Jeg må også henvise til professor Jørgen Dichs og departementschef Kochs betragtninger, og jeg går ud fra, at udvalget vil tage en grundig drøftelse af hovedlinierne i vor socialpolitik, før vi gør dette store spring ud i det uvisse.

Der er imidlertid også andre undersøgelser, der bør foretages. Professor Jørgen Dich har i sit interessante afsnit i betænkningen